

THE MATRIX OF REIFICATION IN THE ANA BLANDIANA'S PRESENT-DAY POETIC DISCOURSE

Daniel Kişu

PhD Student, "Dunărea de Jos" University of Galaţi

Abstract: The reification, as a trend of descent into concrete, of materialization of an abstraction, check, pointedly and acutely, in the last volume of poems of Ana Blandiana, the being's objectification perspective, the ego's one, the flattening of depths living and of ontological horizon.

Least but not last, the reification supposes, at the level of the poetic discourse of Ana Blandiana, the lowering of sacred, at the level of reaction's profanization, the tragic constants of the current existence, felt by the poet's soul.

We believe that the reification means the next stage of the metaphysical establishment of anxiety, of the existential anguish in the poet's lyricism, issues arising in the book 'The Vulnerable Heel'.

We will analyze, in this writing, the poetic creations of Ana Blandiana, from the volumes: 'The meanings reflux' (2004), 'My A4 Country' (2010), 'The clock without hours'(2016). We are talking about the last step, the one immediately contemporary, of Blandiana's lyricism.

The reification's matrixes, in this poetic puzzle, will be related with the following conceptual areas: the questioning areas of the ego, the thrill of the thanatic horizon, the dichotomus structure of the poetic visionary, the paradigm of the sacred reification.

We identified in the poems texture from this final stage of Ana Blandiana's lyrical becoming an ontological disease, from which the poet detaches herself, either through the awareness of the essence of the creative act, or through the evasion into an internalized construct, an utopic one.

It is certain that the poems from this creative area oscillate between the urban area, affected by mercantilism and spiritual ruin, and the cosmic fell to the suffocating telluric's level, of a nature as a pale reflection of that pantheistic paradise of 'The first person plural'.

We will also highlight the ego's reaction to this visible deconstruction of the sacred world's meanings – Blaga's origin catabaza.

Keywords: reification, thanatos, dichotomy, desacralization, catabasis

I. Preambul

Se poate lesne observa o evidenţă imagistică şi ideatică pe acest ultim segment al excursului liric blandian, din perioada 2004 – 2016. Există, în mod clar, o acută inervaţie a dimensiunii interogative în structura discursului liric, pe fondul unui tot mai vizibil clivaj între valorile poeticului şi coborârea tot mai accentuată a lumii exterioare în mercantilism, depeizare, tentaţii agreste, violente urbane, reificare a sacralităţii. Acest clivaj reprezintă una dintre axele de semnificaţie ale ultimelor volume de versuri aparţinând Anei Blandiana. Se remarcă o schimbare de zodie poetică evidenţiată încă de la sfârşitul anilor '70 de către Iulian Boldea, în monografia sa dedicată scriitoarei: „În volumele sale ultime, poetica Anei Blandiana depăşeşte senzorialitatea şi arhitectura exultantă a versului, întorcându-se, în regim

meditativ și elegiac, asupra alcătuirii proprii și asupra locului ce revine ființei himerice într-un univers labirintic în care concretețea se preschimbă în iluzie...”¹.

Ceea ce dublează conținutul ideatic al poeziilor din această ultimă etapă creatoare este o altă realitate plasată la nivelul mecanicii actului creator: „Subordonarea imaginii plastice față de *idee*, de un concept structurant, este dominantă în multe pagini, confirmând natura funciar reflexivă a acestui discurs poetic care «vede idei» – ca să preluăm sintagma lui Camil Petrescu.”²

Remarcăm, în mod clar, inadecvarea sufletească și morală tot mai accentuată a poetei la această lume aflată într-o tot mai exploziv-escatologică modificare a sensurilor ei profunde în direcția reduționist umană și mecanicist gregară. Tocmai pe acest fond am observat în ultimele volume de versuri ale Anei Blandiana, ca niște răni supurând încontinuu pe suprafața imaginarului creației sale, matricile reificării, tot atâtea urme ale unei desemantizări care atrage după sine obsesiile însingurării, ale înstrăinării și-ale trăirii insulare.

Trăirea insulară este marca lirică evidentă a confesiunilor poetei din ultimele creații, pe fondul unei tot mai vizibile inadecvări la un real care și-a pierdut reperele profund spirituale. Insula, în poezia Anei Blandiana, este un mitem al catabazei, al desprinderii de mundan, obsesie a unei tendințe retractile asumate, într-o lume unidimensională, autofagă, sugrumată de propria miopie a realului și-a pragmatismului.

Insula reprezintă promisiunea verticalității și-a profunzimii abisale, desprindere aurorală de capcana reificării, taină de nedezvăluit în solitudinea orfică din care se nutrește sufletul blandian: „Aș vrea să fiu o insulă/ [...] Sumară definiție a singurătății/ Pentru toți ceilalți/ Căroră nu le trece prin minte/ Că o insulă este întotdeauna vârful unui munte/ Cu poalele populate de miriade de ființe/ Pe fundul oceanului.”³

Poate de aceea se conturează, în tonalitate de ars poetica, și aspirația Anei Blandiana de retragere întru pagina de scris, în acea insulă a eului liric pe care atât de inspirat a numit-o, dând titlul unui volum, *Patria mea A4*.

Criticul Nicolae Ciobanu sesizează, pe această linie dihotomică a imaginarului poetei, existența unui *spirit disociativ* și a unei *conștiințe participante* care „realizează, cu dezarmantă evidență, adevăratele raporturi dintre eu, dintre individualitatea umană și generalitatea existențială fizică și metafizică.”⁴ Efectul evident al acestei stări de fapt este marcat de trecerea de la tonul efuziunii adolescente a etapei *Persoana întâia plural* la un cu totul alt ton, grav, profund elegiac, în versurile de după 2004.

II. Criza solipsismului în imaginarul poetic al Anei Blandiana

Una dintre axele călătoriei poetice a Anei Blandiana este, fără doar și poate, geografia spiritualizat autarhică a eului liric. Este evidentă, aici, permanenta întoarcere către sine, într-o continuă și neobosită pipăire a potențialității străfundului de simțire și creație. În ultimele volume de versuri este vizibilă această oglindire narcisiacă întru izbăvirea de-o lume care a înstrăinat sufletul poetei de rădăcinile sale profunde, înțelenită într-o spiritualitate secătuită de trepidația existenței moderne citadine. În special, în ultimul volum din 2016, se observă faptul că „Eul liric se caută pe sine, încercat de anxietatea confuziei cu Celălalt, realizând riscul unei trădări ontologice.”⁵ Criticul menționează tema înstrăinării de sine, angoasa căutării

¹ Iulian Boldea, *Ana Blandiana – monografie*, Brașov, Aula, 2000, p. 29.

² Ion Pop, *Poezia în căutare de „definiții”*, în: *Vatra*, nr. 526-527, Târgu Mureș, 2015, p. 58.

³ Ana Blandiana, *Patria mea A4*, București, Humanitas, 2010, p. 135.

⁴ Nicolae Ciobanu, *Panoramă*, București, Cartea Românească, 1972, p. 70.

⁵ Gheorghe Grigurcu, *Aspirația Unului la Ana Blandiana*, în: *România literară*, nr. 43, București, 2016.

deplinătății androginice. În condițiile unei existențe truculente, într-un mediu alterat, înstrăinat de fiorul profund uman, poeta trăiește o acută criză a eului iar aspirația gnostică a recăștigării androginiei paradisiace devine un postulat evident în aceste poezii ale Anei Blandiana: „Acesta e mesajul profund al cărții în cauză cu aparența unor pagini de confesiuni dispartate: căutarea în cele din urmă a unei condiții existențiale dincolo de cea auctorială, dincolo de cea a individului mundan, în așteptarea unei redempțiuni în absolut”.⁶

Reacția eului la deconstrucția sensului sacru al lumii este una retractilă, *catabaza blagiană*, uitarea ca pandant al solitudinii, care nu doare, nu macină la modul bacovian, ci, mai degrabă, conferă un alt sens existentului: „Uitând de lume și uitând de mine,/ Simt cum singurătatea mă umple ca o miere/ Curgând în vasul ce i se cuvine.”⁷ Actul creator devine, în acest context, aspirație a izolării, a desprinderii de această lume bolnavă într-un cocon al exorcizării răului prin *actul orfic*: „Și îmi aduc de mine-aminte/ Ca de o găză prinsă-n chihlimbar,/ În cripta luminoasă de cuvinte.”⁸ Metafora de efect vizual a „criptei luminoase de cuvinte” face trimitere la eternizarea prin creație în întunericul unei lumi demantelate de sensul propriei ființări.

„Imperialismul subiectivității și-a pierdut coloniile și paradisul eului s-a mutat în alteritate.”⁹

Imago-ul decrepitudinii este extins dinspre sfera eului către orizontul celest. În felul acesta poeta configurează o viziune a *estropierii mundane* care nu mai poate ascunde angoasa pierderii eului, spaima aneantizării: „Mototolită pe boltă culoarea/ Ca o piele bătrână/ Devenită prea mare/ Pentru ceea ce trebuie să ascundă:/ Neantul/ Din care zeii au fost evacuați/ Se face mai mic.”¹⁰

În acest univers imund, dezvelit de însuși sensul sacralității (motivul evacuării zeilor) chiar mecanismul creator își pierde esența, se golește de sens („Cu praful troienit pe la colțuri/ Și hale ieșite din uz/ În care se citesc poezii fără noimă.”).

Acestui *regressus* al ființei i se asociază motivul nerodirii, ca negare a vitalismului ontologic. Absența sensului existenței generează o inocentare fatală, răsturnată în mortificare sufletească: „În acest pustiu/ Noi suntem răi/ Și noi suntem morți,/ Și nici măcar n-o știm,/ Pentru că nu știm/ Cum e să fii/ Bun/ Sau cum e să fii/ Viu.”¹¹

Singurătatea și pustiuul devin reperele unei noi escatologii, ale spaimei de pierdere a sensurilor ființei. Eul pare pierdut într-o lume ale cărei contururi s-au stins și a cărei logică sacră s-a estompat. „Brazi deveniți târători” prin „văi obscene”, „întunecate” jalonează o lume hăituită de ”fiare flămânde și jalnice”, un topos malefic în care ascensus-ul a devenit o iluzie iar harul angelic s-a transformat într-o rămășiță a sacralității reificate: „Retragerea înspre culmi cu povara/ De tăceri isihaste e tot mai nesigură,/ În timp ce pe marginea omoplaților/ Cureaua rucsacului/ Roade coioturile cu rămășițe de pene”¹².

Una dintre matricile pregnante ale reificării în poeziile noi ale Anei Blandiana este ipostaza desacralizantă a angelicului. Ființările astrale ale îngerului cad în concret, în corporalul maladiv, în semnele sfârșitului, ale agoniei. Aici vedem rănile cioturilor cu „rămășițele de pene”, altădată semne ale puterii sacre.

⁶ *Ibidem*.

⁷ Ana Blandiana, *Op. cit.*, p. 47.

⁸ *Ibidem*.

⁹ Alexandru Cistelean, *Poezie și livresc*, București, Cartea Românească, 1987, p. 151.

¹⁰ Ana Blandiana, *Op. cit.*, p. 43.

¹¹ *Idem.*, p. 63.

¹² *Ibidem.*, p. 45.

Cu toate acestea, Ana Blandiana nu obișnuiește să fugă de sine, își asumă trăirea și devenirile eului. *Durerea* este simbol al conștientizării acute a trăirii, nu tentația desprinderii de corporal ca de-o povară. Poeta se autoclamează ca focar al durerii pe care o exersează la modul isihast, într-o interiorizare asumată. Este o formă de reacție de-a da un sens în mijlocul unei lumi înstrăinate de sine: „Durerea mea nu există dincolo de mine,/ Ea este închisă între limitele corpului meu/ Funcționând ca un magnet/ Care a strâns-o din lume.”¹³.

Ana Blandiana chiar clamează, într-un elan de orgoliu narcisiac: „Am privatizat, cum s-ar spune durerea”.

Mitul dumnezeirii devine efemeră umplere a devenirii cu un sens care dispare în virtutea unui liber arbitru suprafiresc și de neînțeles. Individuația umană rămâne o simplă copie lipsită de consistență, iar haosul devine singura certitudine absurdă într-o lume a „formelor fără fond”.

În această lume aplatizată de profan *misterul* există doar în dimensiunea fantezistă a trăirii poetice, a obnubilării realului. Este vorba despre acel mister care șterge distincția sacru – profan, care permite exercițiul epifanic al ivirii supranaturalului în interstițiile cotidianului. Acestea sunt fulgurațiile unui suflet marcat prea des de certitudinea prăbușirii ireversibile a lumii în banalul cronologiei cotidiene: „Apollo vine în somn, dă ușa de perete,/ Îi aud pașii pe dalele din bucătărie,/ Îmi răsfoiește hârtiile, atinge tastele,/ Apoi se oprește îndelung în fața crucifixului/ Înțelegând, poate, cum/ Misterele s-au înlocuit unele pe altele”¹⁴.

III. Paradigma reificării sacralului

Această paradigmă este evidentă în cazul celor două coordonate esențiale prin care poezia Anei Blandiana tratează problematica sacralului în lumea actuală: angelicul și desacralizarea. În cazul ambelor niveluri paradigmatică observăm criza spiritualității, decăderea numinosului divin în planul mundan. „Căderea sacralului în existențial este un motiv care se repetă. [...] Blandiana reia și în alte forme tema căderii în lume, substituind ideii de păcat ideea de devitalizare a cerului.”¹⁵

Degradarea numenală a *iconului angelic* este redundantă pe traiectul liricii Anei Blandiana, dar, în ultimele volume, devine pandant al angoasei provocate de-o acută criză ontologică a eului. Îngerii cad în deriziunea umanului, îngerii devin prizonieri ai teluricului, îngerii se transformă în semne banale ale cotidianului citadin, îngerii suferă, primesc semne ale perisabilității.

În cele trei volume la care ne raportăm putem identifica un *imaginar dihotomic*, pe de o parte lumea evanescentă a sufletului poetic, insulă onirică într-o plasmă a purificării de zgura devenirii, promisiune a identificării cu zeii, cu sacralul, iar, pe de altă parte, magma universului reificat în prizonieratul unui cotidian desacralizat, urbanizat, impersonal și lipsit de forța imaginației.

Prototipul acestei *schizofrenii ontologice* în poetica actuală a Anei Blandiana este *îngerul alienat* într-o lume unde și-a pierdut consistența, într-un autism urban al modernității. Desacralizarea este aici figurată prin imaginea angelică corporalizată, cea a îngerului rătăcit într-un ontos unidimensional, aplatizat spiritual: „Un bocet care reușește să acopere/ Vacarmul orașului,/ Care reușește să treacă prin ziduri, prin acoperișe,/ Prin termopane, prin plapumele trase pe cap,/ Prin dopurile din urechi/ Și să pătrundă până la ultima celulă din

¹³ *Ibidem.*, p. 53.

¹⁴ *Ibidem.*, p. 133.

¹⁵ Eugen Simion, *Scritori români de azi*, Chișinău, David.Litera, vol. III, 1998, p. 207.

creier,/ Un bocet scos de gâtjejul tot mai răgușit/ Al unui înger/ Care nu-și mai găsește drumul înapoi.”¹⁶

O altă ipostază este cea a *decrepitudinii angelice*, fațetă dramatică a deconstrucției spiritualității mundane. Îngerul estropiat are toate trăsăturile degradării trupescului, ale căderii în deriziunea umană: „Îngeri bătrâni urât mirositori/ Cu iz stătut în penele jilave,/ În părul rar,/ În pielea scămoșată de insule de psoriazis,/ Hărți scrijelite adânc/ Ale unor înspăimântătoare tărâmurii necunoscute.”¹⁷

Cealaltă direcție, a *desacralizării* sensurilor celor mai intime ale lumii, este marcată și ca boală a ființei și ca degingoladă ireversibilă a sensurilor existențiale. Poeta rămâne într-un statism al unei rostiri pseudosibilnice, preteasă a unui prelungit eșec al istoriei care-o înconjoară. Se simte exclusă dintr-o lume ale cărei osii nu le mai vede, nu le mai înțelege. Mișcările ontosului s-au opacizat.

„Gravitatea dramatică a vocii din *Călcâiul vulnerabil* sau *A treia taină* se simte din nou puternic pe acest fundal de reluat reflux al sensurilor, de gol înlocuit, într-un aforism amar, de asediul gregar al gloatei agresive...”¹⁸ Reperetele reificării sacrului sunt tocmai jaloanele poematice ale acestei stări de fapt.

Toposul catedralei, al bisericii, ilustrat în texte precum *O catedrală de lână* sau *Pe fațada unei catedrale* (vol. *Refluxul sensurilor*) sau *Biserică translată* (vol. *Orologiul fără ore*), *Biserici închise* (vol. *Patria mea A4*), este simptomatic pentru acest nivel de interpretare poematică.

Acest mitem spațial, subordonat marelui mit al Sacrului, simbolizează, în esență, un reper axial, o matrice ascensională ilustrativă teofanic pentru sacralizarea cotidianului efemer. În poetica actuală a Anei Blandiana, în schimb, este evidentă reificarea acestei dimensiuni, semn al lumii care și-a atins limita suficienței spirituale, reflex al unei cecități ontologice.

Catedrala de lână este un vizibil mitem al desacralizării, al coborârii într-o profanizare a reperelor, a granițelor care despart eternul de efemer, nadirul de zenit. Catedrala de lână, cu semnul ei estropiat, devine tonul elegiac al unei triste amalgamări a rosturilor lumii: „Nu mai există regnuri,/ Nici stări de agregare,/ Nici orizont între mare și cer,/ Nici mal între pământ și mare,/ Iar din adâncul apelor ridicate de nori/ Se-nalță cârduri de pești prefăcuți în cocori,/ În timp ce chemarea lor răsună bătrână/ Ca o limbă de clopot/ Într-o catedrală de lână.”¹⁹

Această mixtură a sensurilor dă seama de acea distanțare voită a eului poetic într-o contemplație mută a maladiei mundane. Același topos al catedralei devine pergamentul afaziei unei umanități care și-a pierdut rosturile, care s-a trezit uitată într-un tărâm malefic, bolnav de propria disoluție: „Două trunchiuri/ Crescute din aceeași tulpină/ Pe fațada unei catedrale,/ Săpată în piatră o poveste/ Pe care nu mai știe nimeni/ S-o spună.”²⁰

Mitul arborelui vieții devine, în aceste versuri, stigmat al „tulburării substanței”, al „putrezirii limitelor”. Pe suprafața acestei geografii sepulcrale, sufletul blandian bântuie fantomatic, rest amar al speranței pierdute în redempțiunea lumii.

În *Biserică translată*, este evident ascensus-ul aneantizat în toposul urban claustrant: „Cupolele,/ Obișnuite să fie proiectate pe cer,/ Abia ajung acum/ Ridicate în vârfuri/ La nivelul centurii/ De beton și de fier/ A etajului patru.”²¹ Se simte pregnant, în aceste versuri,

¹⁶ Ana Blandiana, *Op. cit.*, p.143.

¹⁷ Ana Blandiana, *Refluxul sensurilor*, București, Humanitas, 2008, p. 11.

¹⁸ Ion Pop, *op. cit.*, în: *loc. cit.*, p. 58

¹⁹ Idem., p. 31.

²⁰ *Ibidem.*, p. 129.

²¹ Ana Blandiana, *Orologiul fără ore*, București, Humanitas, 2016, p. 29.

sensul aplatizării, al reificării transcendentului: „Seamănă cu un mic animal/ Cuprins de teroare,/ Așa cum tremură/ La trecerea camioanelor grele/ Sau la zgomotul apei asurzitor,/ Gâlgâind sub flotoare.”²² Este interesantă asocierea cu rezonanță postmodern cărtăresciană a terminologiei tehnicist-urbane la sfera sacralului, ilustrativă tocmai pentru acest sentiment al sufocării pulsației spirituale între betoanele și răceala dimensională a cotidianului efemer. *Biserici închise*, din volumul *Patria mea A4*, exploatează sensurile aceluiasi tip de asociere simbolică, în maniera maniheismului sacru-profan. Cotidianul submers în egolatria consumismului rebarbativ obliterează Sacrul: „Se opresc să bea o cafea/ La o măsură pe trotuarul/ De lângă o catedrală din secolul XI./ Pe care o privesc fără să o vadă,/ Pentru că vorbesc la telefon/ Și fără să se întrebe/ Cine este cel ce a locuit cândva/ Într-o casă atât de mare.”²³ Poeta surprinde drama acestui sclavaj cotidian sub semnul urbanului steril și, mai angoasant, absența conștiinței unei stări de urgență sufletească. În lumea aceasta a betoanelor urbane, oamenii devin fanteze fără suflet, simple măști-sclavi ai rutinei cotidiene. Pe această schemă perceptivă se naște geografia reificării în poeziile ultime ale Anei Blandiana.

În acest ton amar-declarativ, aproape resemnat, discursul liric din *Patria mea A4* înregistrează, surdinizat, detracarea umană sub imperiul consumismului modern. Ludicul devine pecetea unei superficialități a trăirii care atinge marginile reificării ființei înseși: „Ei trec pe role/ Printre umbre ale realității/ Despre care cred că există/ Și printre personaje care li se par oameni,/ Mecanisme/ Create de alte mecanisme/ După chipul și asemănarea acestora./ În timp ce Dumnezeu/ Coboară printre ei/ Și învață să meargă pe role/ Ca să îi poată salva.”²⁴ Construcția finală de efect epifanic, translează către sfera ludică speranța funciară a sufletului poetei în salvarea ultimelor rămășițe de spiritualitate umană. Este teribilă imaginea antropomorfizată a lui Dumnezeu exersându-se ontologic pe rolele profane pentru unicul scop al mântuirii umane. Vorbim, aici, despre Infernul kafkian, infernul absurd prin firescul în care se scurge iremediabil, tradus în manieră poetică de Ana Blandiana.

IV. Simboluri ale vizionarismului poetic reifiant

IV.1. Porumbelul

Porumbelul este un mitem redundant în planul simbolisticii iudeo-creștine. „... începând cu Noul Testament va reprezenta Sfântul Duh – este, în mod fundamental, un simbol al purității, al nevinovăției, ba chiar, atunci când aduce ramura de măslin la Arca lui Noe, un simbol al păcii, al armoniei, al speranței, al fericirii regăsite.”²⁵ La Blandiana porumbelul apare ca mesager al Divinității, dar, în lumea opacizată, în care poeta a devenit prizonieră, transcendentul nu mai poate coborî în profan. Teofanizarea nu mai este posibilă.

Mesajul divin s-a transformat într-un cifru al unui arghezian Deus otiosus. În acest pustiu ontologic, omul a încetat să mai acceadă spiritual la dimensiunea transcendentului. Logosul divin nu i se mai revelează: „Pe fiecare țigla un porumbel,/ Unul lângă altul,/ Înțelegeți între ei, evident,/ Organizați cu minuție/ În vederea transiterii sau primirii/ Unui mesaj/ Pe care nu reușim să-l descifrăm.”²⁶

IV.2. Scara

²² *Ibidem*.

²³ Ana Blandiana, *Patria mea A4*, București, Humanitas, 2010, p. 25.

²⁴ *Idem.*, p. 35.

²⁵ Jean Chevalier, Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, vol. III, București, Artemis, 1995, p. 77.

²⁶ Ana Blandiana, *op. cit.*, p. 77.

Este un mitem prin excelență ascensional, care, la Ana Blandiana, se transformă în simbol al autoiluzionării împărtășirii din aura sacrului, a aceluși numinos transcendent la care aspiră poeta.

Textul dezvăluie conștientizarea psalmic argheziană a eșecului cuminecării din dumnezeire, a refuzului teofanizării.

La al doilea nivel se remarcă dezvăluirea exercițiului mimetic al raportării la divin, ca o cabotină, ridicolă, profanare a nespusului și-a nenumitului. Eul apare astfel suspendat între dorința teofanizării și calchierea rebarbativă a umbrei dumnezeirii. În acest teritoriu al absenței divinului, reificarea este însuși iadul trăirii eșecului personal. Într-o lume denudată de sensuri ființa însăși se deconstruiește sistematic, imitând o înălțare butaforică: „Și încerc să mă mint,/ Inventându-te/ În loc să te gădesc./ Iartă-mă pentru profanarea/ Pe care mă sui ca pe-o scară,/ Pedepsește-mă,/ Smulge-mi-o de sub picioare,/ Ca să rămân suspendată/ În nebunia/ De care nu mă mai pot îndoi.”²⁷

Singura certitudine rămâne, paradoxal, iraționalul, lipsa reperelor spirituale, haosul interior.

IV.3. Jocul

Ana Blandiana exploatează, în versurile ei, și tema inocenței lumii, fie virată înspre o conotație negativă (*Semințe de piatră*), ca pierdere iremediabilă a rostului firesc al existenței, fie percepută în corelație cu o altă temă, cea a copilăriei.

Ludicul apare ca esență a vârstei inocenței, care este copilăria. Ana Blandiana construiește aici o antiteză între această vârstă aurorală a omului (cu trimitere către ideea purității ființei) și vârsta adultă, cea a pervertirii inocenței originare, cea a descensusului moral, cea a sfâșierii eului: „Mă joc cu copiii care vor deveni adulți/ Încercând să amân clipa/ Când le va face plăcere să mă sfâșie,/ Deveniți adulți,/ Tot mai adulți,/ Tot mai mulți,/ Mult prea mulți,/ În timp ce eu rămân singură în copilărie.”²⁸

Ispita retragerii în copilărie, refuzul devenirii sunt tot atâtea semne ale alterării individuației într-o lume-analagon al unei infraexistențe.

BIBLIOGRAPHY

1. Blandiana, Ana, *Refluxul sensurilor*, București, Humanitas, 2008.
2. Blandiana, Ana, *Patria mea A4*, București, Humanitas, 2010.
3. Blandiana, Ana, *Orologiul fără ore*, București, Humanitas, 2016.
4. Boldea, Iulian, *Ana Blandiana – monografie*, Brașov, Aula, 2000.
5. Chevalier, Jean; Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, vol. III, București, Artemis, 1995.
6. Ciobanu, Nicolae, *Panoramic*, București, Cartea Românească, 1972.
7. Cistelean, Nicolae, *Poezie și livresc*, București, Cartea Românească, 1987.
8. Grigurcu, Gheorghe, *Aspirația Unului la Ana Blandiana*, în: *România literară*, nr. 43, București, 2016.
9. Pop, Ion, *Poezia în căutare de „definiții”*, în: *Vatra*, nr. 526-527, Târgu Mureș, 2015.
10. Simion, Eugen, *Scriitori români de azi*, Chișinău, David.Litera, vol. III, 1998.

²⁷ *Ibidem.*, p. 93.

²⁸ *Ibidem.*, p. 69.

Iulian Boldea, Cornel Sigmirean (Editors)

MULTICULTURAL REPRESENTATIONS. Literature and Discourse as Forms of Dialogue

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2016

ISBN: 978-606-8624-16-7

Section: Literature
